

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000130

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-03-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Крилова Вселена Олександрівна

2. Vselena O. Krylova

Кваліфікація: к. філос. н., 09.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6675-3433

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 09.00.03

Назва наукової спеціальності: Соціальна філософія та філософія історії

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 20-02-2025

Спеціальність за освітою: Режисер телебачення

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.053.16

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 02.41

Тема дисертації:

1. Феномен харизми в бутті людини та спільноти
2. Phenomenon of charisma in human and social being

Реферат:

1. У даному дослідженні проведено комплексний та системний аналіз феномену харизми в бутті людини та спільноти, її дійсних та імітаційних проявів, а також екзистенціальних та світоглядних основ, які спрямовують розвиток і самореалізацію особистості та спільноти особистостей. Відзначено, що питання харизми пов'язане не лише з особистісним, а й з соціальним буттям людини. Харизма людини як екзистенціальна сила та шарм дає їй можливість притягувати увагу, впливати, актуалізувати інших у співтворчості або маніпулювати ними, змінюючи при цьому, навіть хід історії. Виявлена і розвинута харизма сприяє досягненню повноти життя і самореалізації людини у суспільстві. Конструктивна харизма, як

показник зрілості й цілісності людини та спільноти, дає можливість розширювати власну відповідальність у різних сферах життя, розвиваючи їх та проявляючи у них креативність. Основою дослідження виступає низка методологічних підходів, серед яких теоретично значущим став концептуальний підхід до харизми М. Вебера, що дав можливість досягнути як особистісні, так і соціальні виміри цього феномену. Для усвідомлення конструктивних і деструктивних проявів харизми у спільноті та соціумі плідними стали ідеї, запропоновані у гуманістичному психоаналізі Е. Фромма, який дослідив біофільну і некрофільну орієнтацію особистості. Філософія діалогу М. Бубера дозволила осмислити відносини харизматичної особистості у парі та сім'ї, а також харизматичного лідера у спільноті за моделями «Я – Воно», «Я – Ти». Філософія Й. Хейзинги дозволила усвідомити феномен харизми в контексті ігрової діяльності людини у суспільстві. Методологічний підхід В. Андрущенка, застосований до феномену організованого суспільства й до свободи в бутті людини та країни, виявився евристично цінним для осмислення конструктивної харизми. Продуктивною стала методологія метаантропології, розроблена Н. Хамітовим, яка дозволила усвідомити екзистенціальні й соціокультурні трансформації носія харизми і його світогляду в буденному, граничному та метаграничному вимірах буття людини. Значущою виступила методологічна стратегія соціальної метаантропології С. Крилової, яка дала можливість розглянути феномен суб'єкта харизми в контексті його суспільного буття, досягнувши специфіку групової харизми спільноти. При осмисленні гендерних особливостей у діяльності й життєвому світі харизматичної особистості плідним виявився підхід андрогін-аналізу Н. Хамітова і С. Крилової, що дозволив проаналізувати критерії конструктивної цілісності харизматичної особистості, пари та сім'ї особистостей, поєднаних любов'ю. В результаті була розроблена авторська методологічна стратегія – метаантропологія харизми, яка дозволила зробити ряд евристичних висновків щодо буття носія харизми та харизматичної спільноти в суспільстві. Дана стратегія дозволяє комплексно і системно досягнути феномени дійсної та імітаційної харизми людини, пари та спільноти, їх екзистенціальні, світоглядні, соціокультурні аспекти й потенції. Осмислення екзистенціальних типів харизми у контексті означених вище вимірів буття у рамках метаантропології харизми привело до розгортання нами підходу, згідно з яким набуття людиною філософського світогляду спонукає актуалізацію дійсних конструктивних проявів харизми у спільноті та суспільстві через взяття відповідальності за себе, свій життєвий і творчий шлях, відносини, а також відданість цілям та сенсам свого буття. Дані методологічні підходи були реалізовані на основі загальнонаукових методів пізнання, серед яких варто виділити герменевтичний і компаративістський підходи, які дають можливість коректно витлумачувати наукові тексти та здійснювати порівняння їх ідей з життям, а також біографічний підхід, що дозволив здійснити аналіз харизми на основі прикладу конкретних особистостей та спільнот. Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає в створенні цілісної концепції харизми людини та спільноти і на основі класичних й сучасних підходів до феномену харизми, розробці нової авторської методології – метаантропології харизми. У роботі доведено, що в широкому сенсі харизму можна визначити як екзистенціальний шарм і магнетизм, здатність надихати і впливати на інших, тоді як в найбільш конструктивних формах харизма є здатність надихати і вести за собою гуманістично, без маніпуляцій, яка зумовлена духовно-душевною цілісністю особистості та спільноти. Евристична продуктивність метаантропології харизми полягає у тому, що у межах даного підходу аналізуються тілесність людини, духовність та душевність як прояви харизматичної особистості, цілісність якої породжує її дійсний екзистенціальний шарм. Метаантропологія харизми – методологічна стратегія, що системно досліджує феномени дійсної та імітаційної харизми людини, пари та спільноти, їх екзистенціальні, світоглядні, соціокультурні аспекти й потенції у буденному, граничному і метаграничному вимірах буття людини.

2. This study provides a comprehensive and systemic analysis of the phenomenon of charisma, its real and imitative manifestations in the existence of man and community, as well as existential and ideological foundations, which guide the development and self-realization of personality and the community of personalities. It is noted that the issue of charisma is associated not only with personal, but also with social human being. Human charisma as an existential force and charm gives a man an opportunity to attract attention, influence, actualize others in co-creation or manipulate them, thereby changing even the course of history. The revealed and developed charisma

contributes one's achievement of the fullness of life and self-realization of a person in society. Constructive charisma as an indicator of maturity and integrity of a person and a community makes it possible to expand one's responsibility in different spheres of life, developing them and showing creativity in them. The basis of the study is a number of methodological approaches, among which the conceptual approach to charisma by M. Weber became theoretically significant, which made it possible to comprehend both the personal and social dimensions of this phenomenon. For the awareness of constructive and destructive manifestations of charisma in the community and society, the ideas proposed in the humanistic psychoanalysis of E. Fromm, who studied the biophilic and necrophilic orientation of the personality, are fruitful. The philosophy of dialogue by M. Buber made it possible to comprehend the relationships of a charismatic personality in a couple and a family, as well as a charismatic leader in a community according to the models «I – It», «I – You». The philosophy of J. Huizinga allowed us to understand the phenomenon of charisma in the context of human play activity in society. The methodological approach of V. Andrushchenko, based on the phenomenon of organized society and freedom in the existence of a person and a country, turned out to be heuristically valuable for understanding constructive charisma. The methodology of meta-anthropology developed by N. Khamitov became productive, which allowed us to understand the existential and sociocultural transformations of the bearer of charisma and his worldview in ordinary, boundary and meta-boundary dimensions of human being. The methodological strategy of social meta-anthropology by S. Krylova, which allowed us to consider the phenomenon of the subject of charisma in the context of its social being, while comprehending the specifics of the group charisma of the community, became significant. While understanding gender characteristics in the activity and life world of a charismatic personality, the androgynous analysis approach of N. Khamitov and S. Krylova proved fruitful, which allowed us to analyze the criteria for the constructive integrity of a charismatic personality, a couple, and a family of personalities, united by love. As a result, the author's methodological strategy – the meta-anthropology of charisma was developed, which allowed us to make a number of heuristic conclusions about being of a bearer of charisma and a charismatic community in society. This strategy allows for a comprehensive and systematic understanding of the phenomena of a real and imitative charisma of a person, a couple, and a community, their existential, ideological, socio-cultural aspects, and potentials. Understanding the existential types of charisma in the context of the above-mentioned dimensions of being within the framework of the meta-anthropology of charisma has led us to develop an approach, according to which, the acquisition of a philosophical worldview by a person encourages the actualization of real constructive manifestations of charisma in a community and society through taking responsibility for oneself, one's life and creative path, relationships, as well as commitment to the goals and meanings of one's being. These methodological approaches were implemented on the basis of general scientific methods of cognition, among which it is necessary to highlight the hermeneutic and comparative approaches, which make it possible to correctly interpret scientific texts and compare their ideas with life, as well as the biographical approach, which allowed to analyze charisma, based on the example of specific personalities and communities. The scientific novelty of the dissertation research consists in the creation of a holistic concept of charisma of a person and a community and, on the basis of classical and modern approaches to the phenomenon of charisma, the development of a new author's methodology – the meta-anthropology of charisma.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Podlevska N., Krylova V., Hereha M., Halukha L., Panochko M. (2024). Intercultural communication in ukrainian higher education institutions. *Conhecimento & Diversidade*, Niterói, v. 16, n. 42 Abr./Jun. <https://doi.org/10.18316/rcd.v16i42.11683>
- 2. Nikitchenko L., Krylova V., Arkushyna H., Davydova Z., Samborska O. (2024). Innovative approaches to learning and teaching in ukrainian higher education. *Brazilian Journal of Education, Technology and Society (BRAJETS)* v.17, n.1, Jan- Mar, p. 495-505. <http://dx.doi.org/10.14571/brajets.v17.n1.495-505>
- 3. Krylova S., Krylova V., Manoylo N., Gerasymova E., Tabler T. (2024) «Knowledge and Power Relationships between Artificial Intelligence and the Human Condition: Reflections from Contemporary Social Philosophy» *Interacción y Perspectiva. Revista de Trabajo Social* Vol. 14 No 2 / julio-septiembre. p. 360- 370. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10909683>
- 4. Krylova V. (2024). The phenomenon of human charisma on social media: modern challenges and tendencies. *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*, No. 2. p. 65-73. <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2024-2-9>
- 5. Крилова В. (2023). Харизматична єдність чоловіка та жінки у люблячій парі: екзистенціальні й світоглядні вияви. *Interdisciplinary journal «Scientific- Discussion»* № 82. С. 10-15. URL: <https://scientific-discussion.com/wp-content/uploads/2023/11/Scientific-discussion-No-82-2023.pdf>
- 6. Крилова В. (2023). Сутнісні ознаки харизми і геніальності людини: компаративістський аналіз на основі метаантропології харизми. *Knowledge, Education, Law, Management*. № 6 (58). С. 66-72. <https://doi.org/10.51647/kelm.2023.6.11>
- 7. Крилова В. (2024). Буттєві прояви конструктивної та деструктивної харизми людини. *Knowledge, Education, Law, Management*. № 1 (61). С. 97-103. <https://doi.org/10.51647/kelm.2024.1.14>
- 8. Krylova V. (2024). Charisma of a community as a result of the values unity of its participants: a socio-meta-anthropological analysis. *Interdisciplinary journal «Scientific-Discussion»* № 90. P. 45-50. URL: <https://scientific-discussion.com/wp-content/uploads/2024/07/Scientific-discussion-No-90-2024.pdf>
- 9. Крилова В. (2024). Харизматичне лідерство як чинник об'єднання і розвитку спільноти. *Мультидисциплінарний міжнародний журнал «Věda a perspektivy»*. № 9 (40). SÉRIE "Filozofie". С. 344-356. DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-9\(40\)-343-356](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-9(40)-343-356)
- 10. Крилова (Світла), В. (2024). Харизматичний лідер і спільнота в контексті авторитарного, тоталітарного та демократичного суспільства. *Мультидисциплінарний міжнародний журнал "Věda a perspektivy"*. Вип. 12 (43). SÉRIE "Filozofie". С. 289-306. DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-12\(43\)-289-306](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-12(43)-289-306)
- 11. Крилова, В. (Світла В.). (2024). Осмислення проблеми харизми в історії філософії та в сучасному науковому дискурсі. *Interdisciplinary journal «Scientific-Discussion»* № 96. С. 5-13. URL: <https://scientific-discussion.com/wp-content/uploads/2025/01/Scientific-discussion-No-96-2024.pdf>
- 12. Крилова В. (Світла В.) (2022). Харизма людини як духовно-душевна та тілесна цілісність: метаантропологічний аналіз. *Культурологічний альманах. Серія «Філософія»*. Вип. 3. С. 131-136. <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2022.3.18>
- 13. Крилова В. (Світла В.) (2022). Світогляд харизматичної людини: прояви та динаміка. Актуальні проблеми філософії та соціології. Вип. 39. С. 28- 33. <https://doi.org/10.32782/apfs.v039.2022.5>
- 14. Крилова В. (Світла В.) (2023). Харизма викладача в екзистенціальних вимірах буття. *Вища освіта України* N. 1 (88). С. 87- 95. DOI 10.32782/NPU-VOU.2023.1(88).11
- 15. Крилова В. (Світла В.) (2023). Харизма і краса людини: аспекти взаємодії. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. Випуск 46, с. 93-99. <https://doi.org/10.30970/PPS.2023.46.11>
- 16. Крилова В. (Світла В.) (2023). Текст як результат харизми автора. Актуальні проблеми філософії та соціології. Вип. 40. С. 27-31. <https://doi.org/10.32782/apfs.v040.2023.5>
- 17. Крилова В. (Світла В.) (2023). Екзистенціальні та світоглядні основи харизми людини та їх особливості в соціокультурному просторі. *Культурологічний альманах. Серія «Філософія»*. Вип. 1. С. 251-256. <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.1.34>
- 18. Крилова С., Крилова В. (Світла В.) (2023). Харизма людини у еру інформаційних технологій та мас-медіа. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. Вип. 47. С. 84-91.

<https://doi.org/10.30970/PPS.2023.47.10>

- 19. Крилова С., Крилова В. (Світла В.) (2023). Феномен академічної харизми вченого в науці та освіті. Вища освіта України № 2 (89). С. 46- 52. DOI 10.32782/UDU-VOU.2023.2(89).06
- 20. Крилова В. (Світла В.) (2023). Екзистенціально-комунікативні основи харизми експерта як чинник соціального визнання. Культурологічний альманах. Вип. 2. С. 191-196. <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.2.26>
- 21. Крилова В. (Світла В.) (2023). Феномени харизми чоловіка та жінки в сучасному західному світі. Вісник Львівського університету. Серія філос.- політолог. студії. Вип. 48, С. 79-85. <https://doi.org/10.30970/PPS.2023.48.10>
- 22. Крилова В. (Світла В.) (2023). Харизма люблячої пари як прояв комунікативного андрогінізму. Актуальні проблеми філософії та соціології. Вип. 42. С. 76-81. <https://doi.org/10.32782/apfs.v042.2023.13>
- 23. Крилова (Світла) В. (2023). Актуалізація харизматичного потенціалу людини у просторі люблячої пари. Перспективи. Соціально-політичний журнал. Вип. 3. С. 12-19. <https://doi.org/10.24195/spj1561-1264.2023.3.2>
- 24. Крилова В. (Світла В.) (2024). Медійна харизма як результат поєднання екранного образу і реальних рис особистості та її прояви у кінематографі. Актуальні проблеми філософії та соціології. Вип. 48. С. 57-63. DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v048.2024.9>
- 25. Крилова (Світла) В. (2023). Екзистенціальні аспекти харизми чоловіка та жінки в сучасному світі. Prospects of modern science and education. The 5th International scientific and practical conference» (February 07 – 10, 2023. Stockholm, Sweden). International Science Group. P. 492-496. 664 p.
- 26. Крилова В. Харизма експерта як чинник соціально-комунікативного успіху. І Матеріали міжнародного наукового симпозиуму «Соціальні комунікації: виклики сьогодення (до Дня журналіста)» 06 червня 2023 року. 388 с. С. 70-73.
- 27. Крилова В. (2023). Прояви дійсної та імітаційної харизми в бутті людини Гуманітарний корпус: [збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії] – Випуск 49. Київ : ТОВ «НВП Інтерсервіс», 122 с. с. 9-13.
- 28. Крилова В. (2023). Екзистенціальні трансформації харизми і краси в бутті людини. Actual problems of modern science. The 4th International scientific and practical conference (January 31 – February 3, 2023. Boston, USA). International Science Group. P. 337-340. 492 p.
- 29. Крилова (Світла) В. (2023). Конструктивні та деструктивні прояви харизми людини та їх критерії. Scientific directions of research in educational activity. The 6th International scientific and practical conference (February 14 – 17, 2023. Osaka, Japan). International Science Group. P. 383-387. 545 p.
- 30. Крилова В. (Світла В.) (2024). Гуманістична місія як чинник харизми андрогінної пари: методологія метаантропології та андрогін-аналізу. VIII Міжнародна науково-практична конференція «Проблема гуманізму в умовах війни та миру: методології осмислення і практики людяності» (29-30 червня 2023 року). Проблема гуманізму в умовах війни та миру. Збірник наукових праць / За ред. Н. Хамітова і С. Крилової. К.: КНТ, 2024. С. 106-106. 208 с.
- 31. Крилова (Світла) В. (2024). Специфіка впливу сім'ї на актуалізацію харизми особистості. World educational trends: lifelong learning in the information society. The 7th International scientific and practical conference (October 15 – 18, 2024. Athens, Greece). International Science Group. P. 221-224. 337 p
- 32. Крилова (Світла) В. (2024). Формальна і неформальна харизма лідера спільноти. The 8th International scientific and practical conference “Modernization of innovative development of professional education” (October 22 – 25, 2024. Amsterdam, Netherlands). International Science Group. 318 p. P. 231-234.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бондаренко Віктор Дмитрович
2. Victor D. Bondarenko

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1781-8370

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=SsMt5ugAAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Газнюк Лідія Михайлівна
2. Lidiya Gazniuk

Кваліфікація: д.філос.н., професор, 09.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4444-3965

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія фізичної культури

Код за ЄДРПОУ: 02928261

Місцезнаходження: вул. Клочківська, буд. 99, Харків, Харківський р-н., 61058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андрущенко Тетяна Іванівна
2. Tetiana I. Andrushchenko

Кваліфікація: д.філос.н., професор, 09.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-0381-171X**Додаткова інформація:** <https://scholar.google.com.ua/citations?user=JtCL7QwAAAAJ&hl=uk>**Повне найменування юридичної особи:** Національна музична академія України імені П. І. Чайковського**Код за ЄДРПОУ:** 02214188**Місцезнаходження:** вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство культури та інформаційної політики України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Туренко Віталій Едуардович
2. Vitalii E. Turenko

Кваліфікація: д. філ. н., н.с, 09.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-0572-9119**Додаткова інформація:** <https://scholar.google.com.ua/citations?user=zN92wu4AAAAJ&hl=ru>**Повне найменування юридичної особи:** Київський національний університет імені Тараса Шевченка**Код за ЄДРПОУ:** 02070944**Місцезнаходження:** вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна**Форма власності:****Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Сектор науки:** Університетський**Рецензенти****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Андрущенко Віктор Петрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Андрущенко Віктор Петрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кліваденко Наталія Іванівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна